

Європейський комітет профспілок освіти

Дмитру Разумкову
Голові Верховної Ради України

Брюссель, 19 червня 2020

Тема: Солідарність з профспілками освіти в Україні

Шановний Голово!

Європейський комітет профспілок освіти (ЄКПО) представляє 132 профспілки освіти, тобто 11 мільйонів вчителів у Європі. Як визнаний соціальний партнер у галузі освіти на рівні ЄС, ЄКПО регулярно проводить зустрічі з Європейською федерацією роботодавців у сфері освіти (EFEE) у рамках Європейського галузевого комітету з питань соціального діалогу у сфері освіти для переговорів та обговорення питань освіти та зайнятості, що стосуються вчителів, науковців та інших працівників освіти. ЄКПО - європейське галузеве об'єднання профспілок у складі Європейської конфедерації профспілок (ЄКП). ЄКПО також є європейською регіональною організацією Інтернаціоналу освіти (ІО) – глобальної федерації профспілок освіти.

Цим листом ЄКПО хоче висловити глибоке обурення та жаль з приводу того, що 27 травня 2020 року було розглянуто проект закону № 2681.

У своєму листі до Вас від 13 січня 2020 року ми вже наголошували, що положення цього законопроекту тягнуть за собою серйозні порушення, а саме:

- обмеження реалізації права на свободу об'єднання шляхом необґрунтованого зменшення кількості первинних профспілкових організацій на одному підприємстві;
- позбавлення керівного персоналу права утворювати або вступати в профспілку;
- встановлення мінімальної кількості членів первинної профспілкової організації на рівні, який підриває право працівників створювати або вступати в профспілки за власним вибором, особливо працівників малих та середніх підприємств;
- створення нового профспілкового наглядового органу з широкими та непідзвітними повноваженнями щодо контролю діяльності профспілок;
- скасування зобов'язання роботодавця надавати профспілкам інформацію, необхідну для колективних переговорів;
- скасування системи утримання роботодавцем із заробітної плати членів профспілок профспілкових внесків та надання уряду повноважень конфіскувати майно профспілок підриває незалежність та самостійність профспілок.

Все це становить серйозні порушення Конвенцій №№ 87 та 98 Міжнародної організації праці, які необхідно усунути перед тим, як продовжувати законодавчий процес. Наскільки ми розуміємо, ці положення також суперечать Конституції України.

Відповідно до міжнародних трудових норм, Україна зобов'язана забезпечити, щоб законодавство, яке впливає на реалізацію трудових та профспілкових прав, розроблялося із повним та змістовним залученням представницьких профспілок (див. Конвенцію МОП 1976 року про тристоронні консультації (№ 144) та пункт 5 (с) Рекомендації 1976 року щодо процедури тристоронніх консультацій (діяльність Міжнародної організації праці) (№ 152)).

Комітет МОП з питань свободи об'єднання також звертає увагу урядів на Рекомендацію 1960 року щодо співробітництва у галузевому та в національному масштабі (№ 113), яка закликає до консультацій, спрямованих, зокрема, на «спільне вивчення питань, котрі становлять взаємний інтерес, з метою досягнення, якомога більшою мірою, погоджених рішень», включаючи «підготовку й застосування законодавства, котре торкається їхніх інтересів».

На додаток до цього, ми ще раз нагадуємо, що Угода про асоціацію між Європейським Союзом та Україною зобов'язує останню, серед іншого, посилювати потенціал соціальних партнерів та сприяти соціальному діалогу. Дійсно, повага до спільних цінностей лежить в основі відносин ЄС з Україною, і коли мова заходить про соціальну політику та політику у сфері зайнятості, ЄС, зокрема, керується Договором про функціонування Європейського Союзу, який визнає та заохочує [...] «роль соціальних партнерів на своєму рівні з урахуванням різноманітності національних систем. Він сприяє діалогу між соціальними партнерами та поважає їх автономію» [...] та Європейським стовпом соціальних прав, який зазначає, що [...] «заохочується підтримка посилення потенціалу соціальних партнерів з метою сприяння соціальному діалогу» [...].

Важкі наслідки пандемії COVID-19 спричинили небувалу кризу в галузі охорони здоров'я і соціально-економічній сфері в усьому світі. З огляду на те, що карантин та вжиті урядом заходи для подолання [...] «надзвичайної ситуації призвели до жахливих наслідків у вигляді економічної рецесії, масового безробіття, погіршення умов праці та прав, зростання нерівності та соціального відчуження» [...], тепер важливо як ніколи закласти основи стійкого, тривалого та змістовного соціального діалогу. У часи, коли в нашому суспільстві панує невизначеність, зростають втрати робочих місць та все більше підриваються права, зокрема, найбільш вразливих груп населення, важливим є врахування та консолідація ключової ролі соціальних партнерів у захисті основних прав та свобод, а також верховенства права. Побудова атмосфери довіри та прозорості за допомогою стійких механізмів консультацій та соціального діалогу - це єдиний шлях подолання сучасних викликів та сприяння соціальній згуртованості.

Ми закликаємо Вас забезпечити дотримання Україною своїх міжнародних зобов'язань та національної Конституції шляхом призупинення розгляду законопроекту № 2681 та проведення змістовних консультацій з представниками профспілок. Ще раз наголошуємо, що у період спаду, який ризикує призвести до значної нестабільності в суспільстві, повага та гарантування основних принципів, притаманних європейському, міжнародному та національному законодавству, є важливішою, ніж будь-коли. Ми закликаємо вас поважати права, свободи та автономію профспілок, що важливо для демократії та демократичного громадянства, і відкликати будь-який розгляд згаданого законопроекту.

З повагою

Сьюзан Флокен

Європейський директор ЄКПО